ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2024/HC-B12/69
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް: އަބްދުﷲ ޒިޔާދު، [illegible] ނަންބަރު [illegible] 1015، މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ނިންމުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ނިޔާ ތާރީޚު: 13 ރަޖަބު 1446 / 13 ޖަނަވަރީ 2025

ޤަޟިއްޔާގައި ފައިސަލާއާ ނަތީޖާއަށް ކުރެވުނު ތާރީޚު:

30 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1446
31 ޑިސެމްބަރު 2024

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުން:

- **ނަންބަރު:** 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06
- **ނިންމި ތަން:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމި ނިންމުން
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 03 މާރިޗު 2021
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 25 ޖުލައި 2024

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
ތަމްސީލުކުރީ:
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަޙްމަދު ޝަފީޤު
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އާދަމް އަޒްހާ
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޙުސައިން ސާލިޙު

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް

އަބްދުﷲ ޖިހާދު، ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ. 1015، މާލެ
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަބްދުއްރަޙްމާނު އިބްރާހީމް، މ. ފެހިގެ، މާލެ

ޖިނާއީ- ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމި ނިންމުން- ޝަރީޢަތްކުރުމުގެކުރިން ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާ- ދައުވާ ހުށަހެޅުމުގައި ކުރި އުނިކަން – އެއް ކުށެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތަކުރާރު ދައުވާ ކުރުން- ޤާނޫނުގައި ވަކިވެފައިވާ ޤާނޫނީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ތަކުރާރު ދައުވާ ކުރެވޭނެކަން

[illegible]

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 726/Cr-C/2020 ގެ މައްސަލައިގައި މާލެ، ދަފްތަރު ނަންބަރު [illegible] 1015، ޢަބްދުﷲ ޒާހިދު[1]ގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައުލަތުން ކުރިއެވެ.[2]

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 726/Cr-C/2020 ގެ މައްސަލައިގައި އެ ދަޢުވާ ދައުލަތުން ކޮށްފައިވަނީ ޢަބްދުﷲ ޒާހިދު، މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީގެ މަޤާމުގައިހުރެ، ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ކައުންސިލް (އެން.ޕީ.ސީ) އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ 50% ހިއްސާވާގޮތަށް ޖޮއިންޓް ވެންޗަރ އެގްރީމަންޓެއް ހެދުމަށާއި، ސ. [illegible] 7.5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10 ނޮވެމްބަރު 2011 ވަނަ ދުވަހު [illegible] (އެން.ޕީ.ސީ) [illegible] [illegible] ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 29 [illegible] 2011 ވަނަ ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 25% [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 18 [illegible] 2013 ވަނަ ދުވަހު ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[1] އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A042268

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ހުކުމް

ތަޙައްދީކުރުމަށްޓަކައި ފުރަތަމަ ކަނޑައެޅި ފޮނުވާފައިވާ ސިޔާސީ ވާހަކަ އިޖުތިމާޢީ ވަސީލަތް އެކުލަވާލާފައި ސާބިތުކުރުމަށް ކަމަށް ދަޢުވާގެ ދަޢުވާފޮރުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[3]

3. އެ ފަސްއަހަރުގައި އަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ ފާރުހުން ސަރުކާރުގެ ކުރީގެ 6 (ހައެއް) ތުހުމަތުގެ ދަޢުވާކުރެވިފައެވެ. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އޭގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ ތުހުމަތުން ޖިނާއީ ގޮތުން ތުހުމަތުން ބަރީއަކަށް ނިންމާފައެވެ.[4]

4. އެގޮތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ބަރީއަކަށް ނިންމި ތުހުމަތަކީ އަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ ފާރުހުން ތުހުމަތު ފުރަތަމަ ތުހުމަތެވެ. އެ ތުހުމަތަކީ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ގޮތުން ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ ޢަދާލަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) އަދި (2) ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފަށް މަރުދަނާއި ޢަމަލުކުރުމުގެ ކުށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައެވެ.[5]

5. ބަލާއިރު ފުރަތަމަ ތުހުމަތުގައި އަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ ފާރުހުން މަޖިލީހުގެ އެއް ކަމަކީ މަޖިލީހުގެ މެމްބަރެއް ބަޔާނުގައި ސިޔާސީ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފާރުހުން އަބްދުﷲ ޖާބިރަށް އެކަމުގެ ކަމަށާއި، މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުގެ ކަމުގައި އަދި އެވަރު މަޖިލީހުގެ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ތެރެއިން ނުވާ އަދި ކުރުކޮށްދީފައިވާ ވާހަކަތަކުގައި ބުނިކަމާއި ބަލާފައެވެ.[6]

6. ބަލާއިރު ނުކުތާ ބަރީއަކަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އެ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުން އަދި ބަޔާން ނިންމި ސިޔާސީ ވާހަކަތަކާ ފާރުހުން އަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ ބުނުއްވާފައިވާ ތުހުމަތުކޮށްފައި ދިމާވެފައިވާ އެހެން އެއްޗެއް، އަދި އަދި އަބްދުﷲ ޖާބިރު ސިޔާސީ މަސައްކަތުގައި ހުރި ތިބިކަމެއް ބާރުގައި ކަންތައް ހުރި ކަންކަމުގެ ބާރު ބުނު ބަލާއިރު ނުވަތަ އެކަމުގެ ސަބަބަކާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަދަލެއް

---

[3] ދަޢުވާގެ ދަޢުވާފޮރުމު

[4] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ހުކުމުން

[5] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ހުކުމުގެ 1 ވަނަ ނުކުތާ

[6] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ހުކުމުގެ 18 ވަނަ ނުކުތާ

މަސައްކަތެއް [illegible] [illegible] ކޮށްފައިވާކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނެތް ކަމަށް [illegible] [illegible]، [illegible] ވަކީލުގެ [illegible] ބިނާކޮށް [illegible] [illegible] އުފުލާފައި [illegible] ދަޢުވާއަށްވެސް އަސަރުކުރާނެކަން އެނގެންއޮތުމުން، އެ ދަޢުވާ އުފުލުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، އެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގޮތް ނިންމާފައެވެ. އެ ނިންމުމުގައި [illegible] އަންނަނިވި ޢިބާރާތެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުން

"ދެންފަހު، އިސްވެ ދެންނެވުނު އެންމެހައި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު،

(1) އަބްދުﷲ ޒިޔާދުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތަކުގެ ތެރެއިން 2 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހުށަހެޅުމާއި، 3 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހުށަހެޅުމާއި، 4 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހުށަހެޅުމާއި، 5 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހުށަހެޅުމާއި، 6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހުށަހެޅުން ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަނެވެން ނެތް ކަމާއި،

(2) އަބްދުﷲ ޒިޔާދުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތަކުގެ ތެރެއިން 1 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][7] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިން މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ [illegible][8]

---

[7] [illegible]

[8] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible][9] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible]

(3) [illegible][10]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] މި ދަޢުވާ އުފުލިފައި[11] [illegible]، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145/DF/2020/604 ދަޢުވާ [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2021-SC-REG-01 ([illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] ނިންމައިފައެވެ."[12]

7. [illegible] އެ ނިންމުން[13] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible].

---

[9] ލިޔުމުގައިވާ ސޫރަތް ބަދަލު ނުކޮށް

[10] ލިޔުމުގައިވާ ސޫރަތް ބަދަލު ނުކޮށް

[11] ލިޔުމުގައިވާ ސޫރަތް ބަދަލު ނުކޮށް

[12] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ނިންމުން

[13] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ނިންމުން

8. މި ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީސް ބޭއްވިފައިވަނީ 7 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހުގައެވެ. ހަމަ އެ ދުވަހު މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުން ނިމި، ދެން އޮންނަނީ ޙުކުމްކުރުން ކަމަށް ޝަރީޢަތުން އިޢުލާންކޮށްފައިވެއެވެ. ޙުކުމަށް ފަހަރިން މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުން ނިމުނުފަހުން، 9 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު އަބްދުﷲ ޢާދިލްގެ ވަކީލުން މި މައްސަލައިގައި ޤާނޫނީ ވަކިވަކި އަޑުއަހަންކަން ކޯޓަށް ފާޅު ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އަދި 10 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު އަބްދުﷲ ޢާދިލްގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ވަކާލާތުން މިކޯޓަށް މި މައްސަލައިގެ ޖަލްސާ ހޯދު އިލްތިމާސްކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށް އެގޮތުގައި ހުރުމުން އެ ޖަލްސާބާއްވަން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާނެއެވެ.

8.1. މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވަނީ 31 ޑިސެންބަރު 2024 ދުވަހުގައެވެ.[14]

8.2. ހަމަ އެދުވަހު، އަބްދުﷲ ޢާދިލްގެ ވަކީލް އެޑްވޮކޭޓްގެ ގޮތުގައި މިކޯޓަށް ލިބިފައިވާ ލިޔުމެއް އެޓަރނީން މައްސަލައިގެ ލިޔުންތައް ވަކީލް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އެ ލިޔުމެއް އެއް ރިޔާސަތަށް ލިބިފައިނުވެއެވެ. އަދި ތަފްސީލުތަކާ މަސްއަލަތަކާބެހޭ، އަބްދުﷲ ޢާދިލްގެ ގޮތުން ލިޔުމެއް ފޮނުވައިގެން ވެސް ލިޔުމެއް ބަލައިގަނެވިފައެއްނުވެއެވެ.

8.3. މައްސަލައިގެ ލިޔުންތަކާއި، އިދާރީ އެންގުމާއި 7 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހާޒިރުވުމަށް އެންގި "ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު" އަބްދުﷲ ޢާދިލް ޙަވާލުކުރެވިފައިވަނީ، 6 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު ހެނދުނު ފުލުހުންގެ އަބްދުﷲ ޢާދިލް މިކޯޓަށް ހާޒިރުކުރެވުނެވެ. އެ ދުވަހު މިކޯޓުން އަބްދުﷲ ޢާދިލަށް އަންގާފައިވަނީ 7 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހުގެ މެންދުރު 12:00

---

[14] މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމު

ގެ ކުރިން މަޖިލިސްގައި ޖަވާބު ހުށަހަޅުއްވުމަށާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރާނަމަ އެކަން ހަމަޖެއްސެވުމަށް.[15]

8.4 އެއަށްފަހު 7 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު މަޖިލިސްގައި އަޑުއެހުން ބޭއްވި، އަޑުއެހުން ނިމި، ދެން އޮންނާނީ ޙުކުމް ކުރުން ކަން އެ މަޖިލީހުގައި ސަކީއަށް އިއްވާފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

9. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ބަންދުގެ ނިންމުން[16] އިސްތިއުނާފުކުރައްވަމުން ފަރާތުން ވަކީލުން އަންނަނިވި 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.
- ދެވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 13/2010 (ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 05 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

---

[15] ބަންދުގެ އެންމެފަހު އަދި އެންމެފަހު ފަރާތަކުން މިޤާޟީން ޢަބްދުﷲ ޖަޒީރާ 6 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު ބޭއްވި އަޑުއެހުން

[16] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ނިންމުން

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން

10. އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މައިގަނޑުގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި، [illegible] ސަބަބު އަބްދުﷲ ޖާދަލް [illegible] ދަށު ކޯޓުގެ [illegible] ސަބަބު [illegible] ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible][17] [illegible] ނިންމުމަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއިވެސް ޚިލާފު ކަމެއް ކަމަށެވެ. އަދި [illegible] ނިންމުމުގައި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފު ކަމެއް ކަމަށެވެ.

11. އިސްތިއުނާފު ދެވަނަ ނުކުތާގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ [illegible] ސަބަބު އަބްދުﷲ ޖާދަލް [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] ކަމަށެވެ. [illegible] އަބްދުﷲ ޖާދަލް [illegible] ސަބަބު އަބްދުﷲ ޖާދަލް [illegible] ކޯޓުން [illegible] 5 ވަނަ

---

[17] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 ޤަޟިއްޔާ

މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި މައްސަލައިގައި [illegible] ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެ ކަމަށް އޮންނަ އޮތުމާ ޚިލާފަށް ދަށު ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible].

12. މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރުން [illegible] ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުން ބާތިލުކޮށް، މި މައްސަލައަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible]، [illegible] [illegible] ކޯޓަށް [illegible].

ޢަބްދުﷲ ޖާދުގެ ޢުޒުރު

13. މި މައްސަލައިގައި 7 ޖަނަވަރީ 2025 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ޢަބްދުﷲ ޖާދަށް [illegible] ފުރުޞަތު ދެއްވުނު ނަމަވެސް، މައްސަލައިގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީ [illegible] ޢަބްދުﷲ ޖާދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިތުރު 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ފުރުޞަތުދެއްވިއެވެ.

14. ނަމަވެސް އަންނަނިވި [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ޖަވާބުދާރީވުމުން ނުވި ކަމަށް އެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި [illegible] [illegible].

14.1 މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވަނީ 31 ޑިސެންބަރު 2024 ދުވަހުގައެވެ.[18]

14.2 ހަމަ އެދުވަހު، މައްސަލައިގެ ލިޔުންތައް ހަވާލުކުރުމަށް ޢަބްދުﷲ ޖާދު ދިރިއުޅޭ އެޑްރެސް ކަމަށް މިކޯޓަށް ލިބިފައިވާ އެޑްރެހަށް އެ ލިޔުންތައް ހަވާލުކުރުމަށް މި ކޯޓުގެ އޮފިސަރު ދިޔުމުން،

---

[18] މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމު

އެ ގެއިން ޖަވާބުދީފައިވަނީ އަބްދުﷲ ޖިހާދު އެވަގުތު ރާއްޖޭގައި ނެތް ކަމަށާއި ރާއްޖެ އަންނާނީ 2 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހުގައި ކަމަށެވެ.

14.3. މީގެ އިތުރުން ހަމަ އެދުވަހު، އަބްދުﷲ ޖިހާދުގެ އީމެއިލް އެޑްރެސްގެ ގޮތުގައި މިކޯޓަށް ލިބިފައިވާ އީމެއިލް އެޑްރެހަށް މައްސަލައިގެ ލިޔުންތައް އީމެއިލް ކުރެވިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އެ މެއިލް އަށް ރިޕްލައި ލިބިފައިނުވެއެވެ.

14.4. އެހެންކަމުން އޭގެ ފަހުން ޖެހިގެން އައި ފުރަތަމަ ކަޝްފީ ދުވަސް ކަމަށްވާ 5 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހުގައި ދެވަނަ ފަހަރަށް އަބްދުﷲ ޖިހާދު ދިރިއުޅޭ އެޑްރެހަށް މައްސަލައިގެ ލިޔުންތަކާއި ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު ހަވާލުކުރުމަށްޓަކައި މިކޯޓުގެ އޮފިސަރުން ގޮސްފައިވެއެވެ. އެދުވަހު އެ ގެއިން [illegible] [illegible] ދިނީ އަބްދުﷲ ޖިހާދު ގޭގައި ހުރި ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް އޭގެ އިރުކޮޅެއް ފަހުން ޖަވާބު ދީފައިވަނީ އަބްދުﷲ ޖިހާދު ގޭގައި ނޫންކަމަށެވެ.[19] މިކޯޓުގެ އޮފިސަރުން އަދި ކަމާބެހޭ [illegible] ފޯން އަބްދުﷲ ޖިހާދުގެ ފޯން ނަންބަރަށް ގުޅާ ލިޔުން ހަވާލުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އަބްދުﷲ ޖިހާދު ފޯނަށް ޖަވާބުދީފައިނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެ ދުވަހު ވެސް މައްސަލައިގެ ލިޔުންތައް އަބްދުﷲ ޖިހާދާ ހަވާލުކުރެވިފައި ނުވެއެވެ.

14.5. މައްސަލައިގެ ލިޔުންތަކާއި، އިޢުލާނު އެންގުން އަދި 7 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހުގެ ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށް އަންގާ "ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު" އަބްދުﷲ ޖިހާދާ ހަވާލުކުރުމަށްޓަކައި، 6 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު ފުލުހުން މެދުވެރިކޮށް އަބްދުﷲ ޖިހާދު މިކޯޓަށް ހާޒިރުކުރެވުނެވެ. އެ ދުވަހު މިކޯޓުން އަބްދުﷲ ޖިހާދަށް އަންގާފައިވަނީ 7 ޖަނަވަރީ 2025

---

[19] އެކަންތައް އަދި ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރުގައި ކޯޓުގެ އޮފިސަރު މިގޮތަށް ލިޔެ ސޮއިކުރައްވާފައިވެއެވެ.

ދުވަހުގެ މެންދުރު 12:00 ގެ ކުރިން މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހެޅުމަށާއި، ފޯރުމު ވަކިވަކި [illegible] [illegible] [illegible].[20]

14.6. 7 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހުގެ [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] ކުރިން އަބްދުﷲ [illegible] [illegible] މަޙްޟަރު ސިޖިއްލު [illegible].[21] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] ފޯރުމު [illegible] [illegible] [illegible] 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible].

14.7. މި [illegible] މައްސަލަތަކަކީ [illegible] ޕްރައިމަރީ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނިންމަންޖެހޭ ކަމަށް ޕާޓީގެ [illegible] [illegible] [illegible][22] [illegible][23] [illegible] މައްސަލަތަކެވެ. މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] 31 ޑިސެމްބަރު 2024 ދުވަހެވެ. މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] 6 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު އަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ މައްސަލަ [illegible] 6 (ހައެއް) ވަނަ ދުވަހެވެ. މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] 7 (ހަތެއް) ވަނަ ދުވަހުގައެވެ. އަދި އަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] ފޯރުމު [illegible] [illegible] 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ [illegible]. [illegible] [illegible] މަޙްޟަރު [illegible]، މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] މަޙްޟަރު [illegible] 2 (ދޭއް) ދުވަހެވެ. [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible]، [illegible] 3 (ތިނެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ފޯރުމު [illegible]

---

[20] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޙްޟަރު އަބްދުﷲ [illegible] 6 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު [illegible] [illegible]
[21] އަބްދުﷲ [illegible] 7 ޖަނަވަރީ 2025 ދުވަހު މަޙްޟަރު [illegible] ސިޖިލް
[22] [illegible] [illegible] ޕާޓީ [illegible] [illegible] 17 ޑިސެމްބަރު 2024 ދުވަހު [illegible] 5 ވަނަ [illegible].
[23] ޕާޓީ [illegible] [illegible] 198-3 ގެ (ހ) އަދި (ށ)

އެޕީލަންޓަށް ހޯދުމުގެ ދުސްތޫރީ ޙައްޤުގެ ބޭނުން ހިފުމުގެ ފުރުޞަތުގައި އަބަދުވެސް ހުޅުވިފައި އޮންނަ ފުރުޞަތަކަށް ވާއިރު، އަބްދުﷲ ޒާހިރު އެ ފުރުޞަތު ދޭންނުކުރުމަކީ އަބްދުﷲ ޒާހިރު އަށް އެކު ދިމާވާނެކަމެވެ. ނަމަވެސް އެޕީލަންޓަށް އެ ދަޢުވާގެ ދޭންނުކުރުމުގެ ޝަރީޢަތުގައި ޙާޞިލުކުރުމުގައި ވަކީލަކާއެކުގައި ނޫނެވެ. އަދި އެކަމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުން ކުރިއަށްގެންދިޔުން އިތުރު ފުރުޞަތު ދޫކޮށްލުމުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު މަޝްވަރާ ސަބަބަކަށް އަބްދުﷲ ޒާހިރަށް ދޫކޮށްލައިފިއެވެ. އެހެންކަމުން މި ސަބަބުތަކާއި މިގޮތުގައި ހުރުމުން ފަރާތްތަކުގެ އިޢުތިރާޒުން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ޢައްޔަނުކުރުމަށް އަބްދުﷲ ޒާހިރު އެދުނު ފަހަރުން އިތުރު 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދިނުން ނޫން ކަމަށެވެ.

14.8. އަބްދުﷲ ޒާހިރު އަށް އެކު ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ޢައްޔަނުކުރުމުގެ ބައްލަވަން މިކޯޓުން ހުށަހަޅާފައިވާކަމެވެ. އެހެނީ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ޢައްޔަނުކުރުމަށް ކޯޓުގެ ވަކި މާއްދާ ހުށަހެޅުމެއް ބޭނުން ނުވެއެވެ. ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ޢައްޔަނުކުރުމުގެ ފުރުޞަތަކީ ހުޅުވިފައިވާ ފުރުޞަތެކެވެ. އެ ބައްދަލު ދޭންނުކުރުމުގައި ނުކުރުމަކީ ސަބަބުގެ އިޖުތިހާދެކެވެ. އަސާސީ ޙައްޤުތަކަށް ފުރަގަސްދީ ޤާނޫނީ އެހީ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ބެލެވިގެން، ސަބަބުގެ ފުރުޞަތު ޤާނޫނީ ޢައްޔަނުކުރުމަށް ކަމަށް ދެން، ޤާނޫނީ ނަޒަރުން ކުރިމަތިވާ ޝަރީޢަތް ފުރުޞަތުތައް ދިނުމަށް ކަމަށްވެސް ފަސޭހަކަމާއި ސަބަބުގެ ބަދަލުގައި ނިންމާފައެވެ.

15. ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ޢައްޔަނުކުރުމަށް 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ފުރުޞަތުދިނުމުގެ ސަބަބުގެ ބަދަލުގައި ނިންމާފައިވަނީ އަބްދުﷲ ޒާހިރު އެދުނު ފަހަރުން އެ ފުރުޞަތު ދޭން ނުވާ ކަމަށް ސަބަބުގެ ތެރޭގައި ފަރާތްތަކުގެ އިޢުތިރާޒުން ކަށަވަރުކޮށްދީ ވެސް، އަބްދުﷲ ޒާހިރު މުއްދަތުގައި ޖަވާބުދާރީ ވެފައި ސަބަބުތައް ތަކުރާރުކުރި ފުރުޞަތު ދީފައިވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އަބްދުﷲ ޒާހިރު ވަގުތުތަކީ މުއްދަތުގައި ކުރިއަށް ދާން

ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާއެކުގައި ކަމަށާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ނެތި މައްސަލައިގައި ޖަވާބުދާރީ ނުވެވޭނެ ކަމަށެވެ.

ތަޙްޤީޤު އޮޅުން ހުރުމުން

16. ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރަކީ ޤާނޫނުއަސާސީން ނުވަތަ ޤާނޫނުން ތަޙްޤީޤީ އިދާރާތަކަށް ދީފައިވާ ބާރެކެވެ. މިސާލަކަށް ފުލުހުންގެ ޒިންމާތަކާއި އެންޓި ކޮރަޕްޝަން-ކޮމިޝަން ފަދަ އިދާރާތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ސީދާ ޤާނޫނުއަސާސީން އެ އިދާރާތަކަށް ލިބިދީފައިވެއެވެ.[24]

17. މީގެ އިތުރުން ތަޙްޤީޤު ހިންގުމަށްޓަކައި ވަކި ކޮމިޝަނެއް އުފައްދާފައިވާ ބާރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) އިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން މި މައްސަލައިގައި އަބްދުﷲ ޔާމީނުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ އެ ބާބުގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤަރާރަކުން[25] އުފެއްދި "ޕްރެޒިޑެންޝަލް ކޮމިޝަން އޮން ކޮރަޕްޝަން އެންޑް އެސެޓް ރިކަވަރީ" ގެ ތަޙްޤީޤުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) ގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އުފައްދާ ކޮމިޝަންތަކަށް ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ ބާރު، ރިޔާސީ ކޮމިޝަންތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[26] 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

18. ޤާނޫނަކުން ތަޙްޤީޤު ހިންގުމަށް ދީފައިވާ ބާރު ނިޒާމީގޮތުން ޤާނޫނުން ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[27] 94 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތަޙްޤީޤު ހިންގާނީ އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހުންނަށް، ނުވަތަ ފަރާތްތަކުގެ ކުރިމަތީގައެވެ

---

[24] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި 202 ވަނަ މާއްދާ

[25] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤަރާރު 2018/14 (17 ނޮވެމްބަރު 2018)

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2019

[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ބަންދުން ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހެއް ކަމަށް ވާނަމަ އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރުމާއި އަދި ދަޢުވާ ކުރުމަށް ވަކި މުއްދަތެއް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި ތަންފީޛުކުރުމާ ކުރިން ޖިނާއީ ދަޢުވާ ކުރަންވާނީ، އެ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި ދަޢުވާ ފުރިހަމަނުކުރެވުނަމަ، އިތުރު މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅާނެ އިޖުރާއަތުތަކެއް އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[28] އެހެންނަމަވެސް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް މުއްދަތުގައި ދަޢުވާ ފުރިހަމަނުކުރެވިގެން، ކުރާނެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ބަންދުން ދޫކޮށްލެވޭނެކަމަށް، ޤަވާޢިދުގައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޙައްޤު ހިފި ދިފާޢުގެ ސަބަބުން އެހެން ހުށަހެޅުމެއް އެ މައްސަލައިގައި ގޮތުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރުމުގެ ހުށަހެޅުނުކަމަށް އެ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ. އެހެންކަމުން ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ނުލިބޭނެކަން މި މާއްދާއިން ސާފުވެއެވެ.

19. މި މައްސަލައިގައި އަބްދުﷲ ޢީސާގެ މައްޗަށް ކުރެވުނު ތުހުމަތާ ގުޅިގެން އަބްދުﷲ ޢީސާގެ ކުރެވުނު ތުހުމަތުގައި ހައްދަކުރުކުރުން ފާލާއަސްކަން އުޅުއްވަން ނެތެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ[29] 61 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލުން، ޖިނާއަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކުގައި ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތަކީ އެ ކުށް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ. މި މައްސަލައިގައި އަބްދުﷲ ޢީސާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވިފައިވަނީ ދަޢުވާކުރުމުގެ ޤާނޫނީ މުއްދަތުގައި ކަމަށް ދެކެވެން ނެތެވެ.

20. އަދި ހުށަހެޅޭ ދިފާޢުގެ ސަބަބުން މައްސަލައިގައި އިތުރު ތަހުޤީޤުކުރަން ޖެހިއްޖެނަމަ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު[30] ވެސް ތަސްދީޤު ކުރި ކަމާއެކު އިސްކުރު ފާހަގަކުރެވުނު އެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން ޤާނޫނުން މަނާ ނުކުރާ ހިނދަކު، ދިފާޢު އަދި ހުށަހެޅުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤާނޫނީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާކުރުމާއި، ދަޢުވާ އަލުން ހުށަހެޅުމަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު އޮތް

---

[28] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ގެ (-)

[29] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

[30] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

ފަރާތަށް ކުރެވޭނެ ކަމެކެވެ. އެހެނީ އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ފަދައިން، ވަކި އިދާރާތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ކޮމިޝަނަކަށް ޤާނޫނުން ހަވާލުކޮށްދީފައިވާ ބާރު ދިނުމަށް، އެކަން މަސައްކަތް ކުރަންވާނީ ޤާނޫނުންނެވެ. މިކަމަށް ބާރުތަކާއި ގަވާއިދުތަކުން ބަލާއިރު، ޖާގަ ދިނުމުގެ އެދިފައިވާ މައްސަލަ ސަބަބުން ބަދަލު ހުށަހެޅުމުގެ ތަންފީޛުކުރަމުންދާ ދިޔަ އިސްތިޢުނާފީ މަރުޙަލާގައި، ކޯޓުތަކުގެ ދަށުން ބަންދުން ދުސްތޫރުގެ އިޖްރާއަތުގައި ޤާނޫނުގައި އެއީ ނަޒަރުން، އެ ކަން އެފަދައިން ޖާނީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ނުކުތުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު އަބްދުލްމަޖީދު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް**[31] ޤަޟިއްޔާގެ 50، 51 އާއި 52 ވަނަ ނުކުތާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ.

21. ކުންފުނިތަކަށް ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ދިފާޢުކުރުމަށް ދައުލަތް އުފުލާނެ ނުވަތަ ދައުލަތާ ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް މުރާޖަޢާކުރަން އެ ނިންމުން ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު، ކޯޓަށްވާ ދައުލަތާއި އަރިހަށް ގެނައުމުގެ ބަޔަކު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 223 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުތަކެވެ. ހަމައެހެންމެ، ޤާނޫނު ގުޅޭ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ އަދި ދައުވާ ކުރުމުގެ ބާރުތަކަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އާއި ފުލުހުން ކަންކުރެވޭނީ އެ އަދުލު ނުކުތުގެ ބާރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 223 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އަށް ލިބިދީފައިވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢާދަމް ފަރުހާދު ޙަމީދު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް**[32] ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި، މުޖުތަމަޢުގައި ދައުލަތުން ބާރުން ނެތް ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުޖުތަމަޢުގައި ފާހަގަކޮށް އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ނުކުތުމުން ކަމާގައި، ނަމަވެސް އިތުރު ބާރު ދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ކުރިމަތިލުމުގައިވާ ބާރު ވަކިކުރުމަށްޓަކައި އިތުރު ބާރު ފުރުޞަތުދިނުމަކީ ދައުލަތް އަދާނު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މި އުސޫލު ހުރަސްއެޅޭނެކަމަށެވެ.[33]

---

[31] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާ

[32] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/22 ޤަޟިއްޔާ

[33] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/22 ޤަޟިއްޔާގެ (ހ)

22. ދުލީގެ އިތުރުން ބަޔާނު ޖުރިސްޑިކްޝަން ތަކުގެ ޖާރީ އިޖުރާއަތުން ބަލާއިރު، ޕްރިޒަމްޕްޝަން ޖެނެރަލް ކޯޓުގެ ދަޢުވާ ކުރާނެ ބަހެއް ނެތް ކަމަށް ނިންމާ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ޑޮކްޓްރިން ހުކުމްކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި އުސޫލު ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 223 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[34] މި އުސޫލުން ބަލާއިރު، ބޭނުމީ އަމުން ކުރުމަށް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުއަޅައިގެން ބޭނުންކުރާ ފަރާތަށް އެންމެހާ ޝަރުޢީ ޕްރިންސިޕަލް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމުގެ ބުނިޔާދު ދިރިއުޅުމާ ބެހޭގޮތުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތް އަދާކުރާ ނިޒާމުގައި މިގޮތަށް އިޖުރާއަތުތައް ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ކަނޑައެޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކުގައި އޮތް ހަމަތަކަށެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ އަދި ހަމަތަކެއް ވަކި ވަކި މައްސަލަތަކުގައި ބެލެވިދާނެކަމަށް ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތެވެ.

23. ހަމައެހެންމެ އިންސާފުގެ މައްސަލަތަކާއި ފާހަގަކޮށް، އެ މައްސަލަތަކުގައި އަމުން ބޭނުންވާ ގޮތުގެ ގާތް ކަންކަން ބައްޓަންކުރައްވާފައިވާ އަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ދަރު ކޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމުގައި އެކަށައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ ބޭނުން އެހެން ގޮތްތަކުގައި އަމަލުކުރާ ހަމަ މި މައްސަލައަށް ބެހޭގޮތުން ޤާނޫނީ ހަމަތައް އަބްދުﷲ ޖާބިރަށް ބޭނުންވެފައި ނުވެއެވެ.

24. އަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ދަރު ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކުގެ ކުރީގެ ފަރާތަށް ހުށަހެޅުމުގައި ފާހަގަކުރައްވާ އެއް ކަމަކީ އަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ މައްސަލަ ބެލުމުގެ ކުރިން ކުރީގެން ބޭނުމީ އަމުން ހުށަހެޅުމަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 69 ވަނަ މާއްދާ އާ ޚިލާފު ކަމުގެ ކަމަށެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 69 ވަނަ މާއްދާ އަކީ ބަލާއިރު އެ މާއްދާގައި އޮތީ، "ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ އިޚްތިޔާރު ބޭނުންކުރަން ނުވަތަ މިނިވަންކަމަށް އުނިކަމެއް ލިބޭނެހެން އަމަލެއް ކުރުމަކީ، ނުވަތަ އެހެން އަމަލެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ބައެއް އިޚްތިޔާރު މިނިވަން ނުވަތަ ޙައްޤުތަކަށް ނުވަތަ ދަރުބަދަލު ލިބިގެން ގެއްލުން ދީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކިޔާ އިޚްތިޔާރު ފާއްދާއި މިނިވަން ނުވަތަ ބޮޑުބަދަލުތަކެއް

---

[34] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/22 ގަޟިއްޔާގެ (ހ)

"ނުވާނެއެވެ." މިފަދައިންނެވެ. ވީމާ އަދު ހެއްކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤާނޫނީ އިޖުރާއަތުގެ ތެރެއިން ތަބާވާ އަދުން ހުކުމްކުރުމަކީ ކޯޓުން އަސާސީ ޙައްޤާ ޚިލާފުވާކަމުގެ ކަން ޢަބްދުﷲ ޒާހިރު އަށް ދަރު ޢާޖިލްގައި ބުނެދީފައި ނުވެއެވެ. ޤާނޫނީ މުއައްސަސާގެ ތެރެއިން، މިބާ އަދު ހެއްކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އަދުން ތަބާވާ ހުކުމްކުރުމަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާން ބަލައިގެން، ތަބާވާ އިދާރާއަށް އެއްބަސްވާ ބަލާނެވެ. ޒާހިރު މައްސަލައިގެ ތަބާވާ ނުކުތުމަކީ އަސާސީ ޙައްޤެއް ނޫނެވެ. އަދި ޒާހިރު މައްސަލައިގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކިވެގެ މަޖިލިސް ތަބާވާ ނުކުތުމެއް ފަހައިކުރާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 69 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުމުން ހަމައެއް ޢަބްދުﷲ ޒާހިރުގެ ފަރާތުން ދަރު ޢާޖިލްގައި ބުނެދީފައި ނުވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ދެވަނަ ނުކުތާއާމެދު

25. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު ޤާނޫނީ ބަރުސާކީ ދަރު ޢާޖިލްގެ ނިންމުމުގެ ސަބަބު އަދި ޤާނޫނީ އަސާސް ބައްލަވަންޖެހޭކަމާއި އެ ނިންމުން ނިންމުމުގައި ޢަބްދުﷲ ޒާހިރު ތަބާވާން ދިން ބައްޔާގެ ހެކިން ރައްކާތެރިގެ އަށް ދިއްމަދުކުރުނާލުތަކެވެ. މިކަންކަމަކީ ފަސޭހައިންގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 އަދި 2 ވަނަ ނަންބަރު މިގޮތަށް ކަމެއް ކަމަށް ދައުލަތުން ފާހަގަކުރެއެވެ.

26. ދަރު ޢާޖިލްން މި މައްސަލައިގައި ދައުވާ އުފެއްދުމުގައި އަނބިކޮއް ވަކިވުން ފާހަގަކުރައްވާފައި މައްސަލައިގެ ތަބާވާ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ހިންގާފައިވާ ނަންގަވަން ކަމަށް ދަރު ޢާޖިލްގެ ފަސޭހައިން ޤާނޫނުގެ ކަމަށް ތަބާވާ ކުރިމަތިކުރުނާލުތަކުން ކަން އެ ނިންމުމަށް ބުރަވެފައިވާ އުނގެނުމެވެ. އެގޮތުން އަދުން ތަބާވާ ފަދަ ސަރަޙައްދު ޢަބްދުﷲ ޒާހިރުން އަންގާފައިވާ އުސޫލު އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަޢުދީގެ ކަށަވަރުކުރާފައިވާކަން އަނގައިން ނިޔާމުން އެއީ ތަބާވާގައި އޮތް އަނބިކޮއް ކަމަށާއި، ދައުވާ އުފެއްދުމުގައި އޮތް އަނބިކޮއް ކަމަށް ދަރު ޢާޖިލްގެ ނިންމުމުގައި ފަސޭހައިން ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އެ ކަމަށްވުރެ ދައުވާ އުފެއްދުމުގައި

އުނިކަކަމެއް ކަމުގައި ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ނިންމި ކޮން ސަބަބަކާހުރި ކަމެއް އަދި ކޮން ވާނީ އަސާސަކަން ބަލަނީ ކަމެއް ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުން އެކަށީގެން ނުވާތީއެވެ.

27. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **އަޙްމަދު އިސްމާޢީލް ވ. ދަޢުވާ ބަސަރު**[35] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލަށް ބަލާއިރު، މައްސަލައިގެ ޙުކުމަށް ފަނޑިޔާރު ވާސިލުވި އެއްވެސް ސަބަބެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ ޙުކުމަކީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ކުރިޔަށްގެންދިޔަ ކަމަށް ކަށަވަރުވާ ޙުކުމެއްކަމަށް ނުބެލޭނެ ކަން އެނގެއެވެ.[36] ހަމައެހެންމެ މައްސަލައިގެ ޙާލު ވަޒަންކުރެވޭގޮތުގައި އުސޫލެއްކަން ޝަރަޢީ ދާއިރާގެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ޙުކުމްތަކަކީ ސަބަބުތަކާއި ތަފްޞީލުކޮށް ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅުއްވައިފައިވާ ޙުކުމްތަކަކަށް ވާން ޖެހޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވާއިރު، އެ ކަމަކީ އަދާލަތުގެ ސަރަޙައްދުގެ ޙައްޤުތަކަށްފުރިހަމަ ކަމެއް ކަމުގައި ބަލައިގަންނަކަމެވެ. މީގެ އިތުރުން ބަޔާންކުރެވުނު ވާސިލުވި ސަބަބުތައް ސާފުކޮށް ޙުކުމްގައި ބަޔާންކުރުމަކީ އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު އޮންނަ ކަމަށް ބަލާކަށްވާ ކަމެއް ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤަވާޢިދުތަކުގައި ވެއެވެ. މި އުސޫލުން ޙުކުމް ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުގެ ނިންމުމުން ނިންމާފައިވާ ސަބަބުތައް ޙުކުމްގައިވާ ފަނޑިޔާރުގެ ނިންމުމުން ސާބިތުކުރެވޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިފައިވާ އެއް ކަމަކަށް ވާނީ ޙުކުމްތަކެވެ.

28. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ **ފާޠިމަތު ޒުހްރާ އަދި ޢާއިޝަތު ނާޝިދާ ވ. ޢަބްދުﷲ އާދަމް**[37] މައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށްގެންދިޔަ ގޮތުގެ އިތުރުން އޮފީހުގެ ޤާނޫނީ ދަށުން ޝަރީޢަތުން ނިންމި ޙުކުމަށް ފުރިހަމަ، އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތުގައި އެ ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅުއްވާ ޙުކުމްކޮށް ނުވަތަ ޙުކުމްގެ ސަބަބުތަކަށް ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދިޔަ ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ގޮތް ފަނޑިޔާރުން ބަލާ ނިންމުމަށް ފެންނަ ސަބަބުތައް ހިމެނޭނެ ޙާލަތުގައި ޤާނޫނު ތަޙުޤީޤު ކޮށްފައި މި ޙުކުމް އަމުރުގެ ނަމްބަރު

---

[35] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 ޤަޟިއްޔާ

[36] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 ޤަޟިއްޔާގެ 37 ވަނަ ނުކުތާ

[37] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/HC-B12/61 ޤަޟިއްޔާ

ހިންގުމަށް ކުރިމަތިވާ ހުރަސްއަޅާލުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 19 އަދި 20 ވަނަ މާއްދާގައި ފަސޭހައިން [illegible] [illegible] އަންނަނިވި ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. އެ [illegible] އެ މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible].

> " 19 . ތަންފީޒު ކުރިއަށް ގެންދިއުން [illegible] ތަންފީޒު އިދާރާތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
> ތަންފީޒު ކުރިއަށް ގެންދިޔަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ތަންފީޒު ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ތަންފީޒު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
>
> 20 . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަންފީޒު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ތަންފީޒު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ތަންފީޒު [illegible] [illegible] ތަންފީޒު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

29. މި މައްސަލައިގައި އަމީން ތަންފީޒު [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަންފީޒު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނައްޞެއް ފެންނާކަން ނެތެވެ. މީގެ އިތުރުން އަޙްމަދު [illegible] ޢަބްދުއްރަޢޫފުގެ ބަޔާނުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ތަޙުޤީޤު [illegible] ފަރާތުން ކުރި ކަމެއް އެނގެން ނެތް ކަމަށް ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ އެކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގޭކަން ނެތެވެ.

30. ހަމަ އެހެންމެ، އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދަށު ކޯޓުން ޢަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ ތަޙުޤީޤުގެ ބަޔާނުގެ އޯޑިއޯ ރެކޯޑިންގެ [illegible] [illegible]، އަޑުން [illegible] ނިންމި [illegible] ޢަބްދުﷲ ޖާބިރަށް [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] [illegible]. ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުން ބަލާއިރު އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގޭކަން ނެތެވެ.

31. ކަން މިހެން އޮތް އިރު، ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ. 726/Cr-C/2020 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32. މި ބަޔާންކުރެވުނު [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިޒާމުގެ [illegible] [illegible] ޤާއިމުކުރަމެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

33. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 726/Cr-C/2020 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލަ ނިންމަން ފޮނުވީމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު؛ (މިރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް އަދި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދު ތާއިދުކުރައްވާފައި)

34. މިމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ނިންމުމަށް ތާއިދުކުރުމާއެކު ތިރީގައިވާ ކަންކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަ ކުރަމެވެ.

ތިރީކޯޓު ޤާޟީގެ ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible]:

35. ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) އަދި (2) ވަނަ ނަންބަރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

36. [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **[illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible]**[38] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

37. [illegible] ޢަބްދުﷲ ޖާބިރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިމައްސަލައިގައި؛

37.1. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

---

[38] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/HC-B12/61 ގެ [illegible]

37.2. [illegible]

[illegible]

38. [illegible] 39[39] [illegible]

[illegible]

39. [illegible]

---

[39] [illegible] 2024/HC-B12/61 [illegible]

މިމައްސަލަ އަލުން ތަޙްޤީޤުކުރުވި ސަބަބު ބުނެދީފައި ނުވާ ހެއްދެވެ؟

40. [illegible] 2011 ވަނަ އަހަރު ޕްރޮޖެކްޓް ޕްރޮޕޯސަލް ހަދައި ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ކައުންސިލް (އެން.ޕީ.ސީ) އަށް ހުށަހަޅައިފައެވެ. ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ޖޮއިންޓް ވެންޗަރއެއްގެ ގޮތުން ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް އެން.ޕީ.ސީ ނިންމާފައިވަނީ 29 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައެވެ.

41. މިމަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) ހިއްސާ އޮންނަ ޖޮއިންޓް ވެންޗަރ އަކަށް ހަދަން އޭރުގެ ކެބިނެޓުން ފާސްކުރެވިފައެވެ. ނަމަވެސް، ދިވެހި ސަރުކާރާއި މި ޕްރޮޖެކްޓްގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާ، ޕްރައިވެޓް ކެޕިޓަލް ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ޕްރައިވެޓް ކެޕިޓަލް) އާ ދެމެދު 18 ޖަނަވަރީ 2013 ގައި[40] ސޮއިކުރި ޖޮއިންޓް ވެންޗަރ އެގްރީމަންޓުގައި (ޖޭ.ވީ.އޭ) އާއި، މިއެގްރީމަންޓުގައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ހިއްސާއަކީ 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ) ކަމަށެވެ. މި އެގްރީމަންޓުގައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ސޮއިކޮށްފައިވަނީ އޭރުގެ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ ޢަބްދުﷲ ޖިހާދެވެ.

42. މިއެގްރީމަންޓުގައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) ހިއްސާ އޮންނަ ގޮތަށް ކެބިނެޓުން ފާސްކޮށްފައި ވަނިކޮށް، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ޖޭ.ވީ.އޭ ގައި ސޮއިކުރެއްވީ، ނިސްބަތަށް 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ) އަށް ދަށްކޮށްގެން ދިޔަ ގޮތެއް ސާފު ނުވާކަން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ތަޙްޤީޤުން އެނގެއެވެ. ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ސޮއިކުރީ އޭރުގެ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓަރ އަޙްމަދު އަދީބް ޢަބްދުލްޣަފޫރުގެ ބަސްފުޅަށް ކަން މިޝަރީޢަތުގައި ދަލީލުން އެނގެއެވެ.

---

[40] ސޮއިކުރި [illegible]

43.އަދި މިފަދަ ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އެކުލަވާލާފައިވާ މާސްޓަރ ލީސް އެގްރީމަންޓް (އެމް.އެލް.އޭ) ގައި އެކުއިޕްމަންޓް ކޮސްޓްގެ، ލީސް ރެންޓްގެ ހިސާބުތަކާއި ނަންބަރުތަކާއި އެއީ އާންމުކޮށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ބޭނުންކުރަން ބަޔާންކޮށްފައި ހުރުމަށް ދުރުކޮށް އެސްޓިމޭޓް ކުރެވިފައިވާ ކަންކަން އެއްޗެއްގައި ބަލާއިރު ފެންނާކަށް ނެތެވެ. އަދި މިއެގްރީމަންޓްގައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރު، އަޙްމަދު ޝަރީފުގެ ސޮއި ކޮންޓްރެކްޓުގައި އެންޑް-ޔޫޒަރ ސަރޓިފިކެޓްގެ ތަރުޖަމާ އެނގެއެވެ.

44.ނަމަވެސް، ސ.ހިތަދޫ ޖަލާލުއްދީން ފަދަ އެތަކެއް ފައިދާއެއް ނުލިބޭގޮތަށް ޔޫޒަރ ސަރޓިފިކެޓް ބޭނުން ބަދަލުކޮށް ދިފާއީ ވަޒާރާތަށް، 29 އޮގަސްޓް 2013 ގައި އެންޑް-ޔޫޒަރ ސަރޓިފިކެޓް އަދިއެކަނި ފޮނުވާފައި ހުށަހެޅި މައްސަލަ ބަލައި އިޝާރާތްކޮށް، 16 ފެބުރުއަރީ 2016 ގައި ނިންމާފައިވާ، މިމައްސަލައިގެ ޔޫޒަރ ސަރޓިފިކެޓް ހުށަހެޅި އެކުލަވާލެވުނު މައްސަލައެއް ކަމަށެވެ. މިމައްސަލައިގައި އެންޑް-ޔޫޒަރ ސަރޓިފިކެޓް ކޮޕީ ސަރޓިފިކެޓް ނިންމާފައި، އަބްދުﷲ ޖިހާދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސްކަމުގެ ދައުރުގެ ނޭނގެއެވެ.

ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދަން ހުށަހެޅުން:

45. 18 ޖުލައި 2013 ގައި ދިވެހި ސަރުކާރާއި ޕްރައިމް ކޮމާޝަލް އާ ދެމެދު ސޮއިކުރި، ޖީ.ޓީ.އޭ އާ ދިވެހި ސަރުކާރުން މިލާފުވެއްޖެކަމަށް ބުނެ، 18 ޑިސެމްބަރު 2019 ގައި ޕްރައިމް ކޮމާޝަލްގެ ފަރާތުން $130,000,000 (ސަތޭކަ ތިރީސް މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރު)ގެ ބަދަލެއް ހޯދުމަށް ސިންގަޕޫރުގެ އާބިޓްރޭޝަނަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި އެވެ. އަބްދުﷲ ޖިހާދުގެ މައްޗަށް މިމައްސަލަ ދުވަސް ފަހަކުން ތުހުމަތު ކުރަންފެށީ ބަދަލު ހޯދަން ހުށަހެޅި ފަހުންނެވެ.

46.ސިންގަޕޫރުގެ އާބިޓްރޭޝަނުން އެމައްސަލަ ނިންމި ޕްރައިމް ކޮމާޝަލްއަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި އެތައް މިލިއަން ޑޮލަރު ދައްކަންޖެހޭ ގޮތަށް ދިވެހި ސަރުކާރާ ދެކޮޅަށެވެ. އަދިވެސް، އާބިޓްރޭޝަނުން

މިމައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް އޮތްކަމާމެދު ދިވެހި ސަރުކާރުން ސުވާލު އުފުލައި ސިންގަޕޫރުގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮމާރޝަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލަ[41] ވެސް ނިމިފައިވަނީ ސަރުކާރާއި ދެކޮޅަށެވެ.

އަލުން ޝަރީޢަތް ކުރުން:

47. ޕްރައިވެޓް ކޯޓުގެ ޙުކުމުން 18 ޑިސެމްބަރު 2019 ގައި ސިންގަޕޫރުގެ އާބިޓްރޭޝަނުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން، ދިވެހި ސަރުކާރާއި ޕްރައިވެޓް ކޯޓާ ދެމެދު 18 ޖުލައި 2013 ގައި ސޮއިކުރި އެއްބަސްވުމުގައި ކޮރަޕްޝަނުގެ ޢަމަލެއް އެކުލެވިގެންވާކަން ނުވަތަ [illegible] ބަލައިދިނުމަށް އެދި އެސެޓް ރިކަވަރީ ކޮމިޝަނުން [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅައިއެވެ.[42] އޭގެ ފަހުން އެކޮމިޝަނުން މިމައްސަލަ އަލުން ޝަރީޢަތް ކުރަން ފެށިއެވެ.

ޝަރީޢަތުގައި އަބްދުﷲ ޖިހާދު ދެއްކި ސާކްޝި:

48. މިޝަރީޢަތުން އަބްދުﷲ ޖިހާދު ޙާޟިރުކުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] އެއް ސުވާލަކީ، މި މައްސަލައިގައި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ޝަރީޢަތްކޮށް ކޮރަޕްޝަނުގެ ޢަމަލެއް އެކުލެވިގެން ނުވާ މައްސަލައެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވޭތޯ، މި މައްސަލަ އަނބުރާ ހުށަހެޅިގެން އެސެޓް ރިކަވަރީ ކޮމިޝަނުން އަލުން ބަލަން ފެށުމުގެ ޤާނޫނީ ހުއްޖަތެއް ކަމަށްވޭތޯއެވެ؟ މިސުވާލަށް އޭނާ ޖަވާބުދެމުން ވިދާޅުވީ ޤާނޫނީ ހުރަހެއްނެތްކަމަށެވެ. މިއީ [illegible] [illegible] މިމައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible].

49. މިސާލުގެ [illegible] އެސެޓް ރިކަވަރީ ކޮމިޝަނުގެ ޝަރީޢަތް ކޮމިޝަނުން އަބްދުﷲ ޖިހާދުއަށް ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. މިމައްސަލަ އަލުން ހުށަހެޅިގެން ޝަރީޢަތް ކުރަމުން ގެންދާ ސަބަބު ބަޔާން ކުރުމުން ބޭނުންވެއެވެ؛

---

[41] CLQ v CLR [2021] SGHC(I) 15,

[42] 32-A4-BU/PCCAR/2020/2 (17 ފެބުރުއަރީ 2020) ސިޓީ.

> "[illegible]... [illegible]... [illegible]... [illegible]... [illegible]... [illegible]..."

[illegible]

50. ވީމާ، މިމައްސަލައިގައި ކޮރަޕްޝަންގެ އަމަލެއް އެކުލެވިގެންނުވާ ކަމަށް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ނިންމި ނިންމުން [illegible] [illegible] ފެނިގެން، އަލުން މިމައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނަށް މިމައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނުން މިސާލަކުން ހުރި މައްސަލައެއް އަލުން ބެލުމަށް ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ބާރުގެ [illegible] ސާފުކޮށް އެވަނީ ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނިންމާފައިވާ [illegible] އަލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟

51. މިމައްސަލައަށް ބަލާއިރު، ކުރިން [illegible] [illegible] މައްސަލައެއް އަލުން [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

52. އެސެޓް ރިކަވަރީ ކޮމިޝަން އުފެއްދުމަށް ނެރުނު ނަންބަރު:2018/14 ރިޔާސީ ފަރުމާނާއި އަދި އެފަރުމާނަށް އިސްލާހު ގެނެސް ނެރުނު ނަންބަރު:2018/16 ރިޔާސީ ފަރުމާނަށް ބަލާއިރު، އެފަރުމާނުތަކުގައި ބަޔާންކުރަނީ،

> " 1 ޖަނަވަރީ 2012 އިން ފެށިގެން 17 ނޮވެމްބަރު 2018 ގެ ނިޔަލަށް ހިނގާފައިވާ ޚިޔާނާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުން ކުރުމުގެ ގިނަ މައްސަލަތައް އެކިއެކި ސަބަބުތަކަށް [illegible] އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ތަޙުޤީޤުކުރެވި އިންސާފު ޤާއިމު ކޮށްފައި ނުވެއެވެ،
>
> ދައުލަތަށް ގެއްލިފައިވާ ފައިސާތައް ދައުލަތަށް ހޯދުމާއި، ދައުލަތުގެ އަދި ފަރާތްތަކުގައި ހުރި ފައިސާތަކުން [illegible] ޚިޔާނާތްތަކާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ތަޙުޤީޤުކުރެވި އިންސާފު ޤާއިމުކޮށްދިނުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވެއެވެ،
>
> 1 ޖަނަވަރީ 2012 އިން ފެށިގެން 17 ނޮވެމްބަރު 2018ގެ ނިޔަލަށް ހިނގާފައިވާ ޚިޔާނާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ މައްސަލަތަކާގުޅޭ [illegible] އެކިއެކި ސަބަބުތަކަށް [illegible] އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ތަޙުޤީޤު [illegible] މައްސަލަތަކުގައި މިހާރުވެސް، [illegible] އަދި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް އިންސާފު ޤާއިމުކޮށްދިނުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ނުވެއެވެ،
>
> ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން؛
>
> އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، "ޕްރެޒިޑެންޝަލް ކޮމިޝަން އޮން ކަރަޕްޝަން އެންޑް އެސެޓް ރިކަވަރީ" ގެ ނަމުގައި ކޮމިޝަނެއް އުފައްދަވައި،..."

[illegible].

53. މީގެ، މިމައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ހުށަހަޅައިދީ، ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބަޔާންތަކުގެ ތަނާޤުޟުތައް ދަށު ކޯޓުން އަޑުއަހައި ސާފުކުރިކަމަށް، މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި އަދިން ބަޔާންތަކުގެ ތަފާތުތައް ދަށު ކޯޓުން ސާބިތުވިކަމަށް ނިންމިކަން ފެނެއެވެ. އަދި ހަމައެފަދައިން، މިމައްސަލަ މައްޗަށް ބަލާއިރު ހެކިން ދީފައިވާ ބަޔާން ދަށު ކޯޓުން ނިސްބަތްކޮށްފައިވާ ގޮތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުނު ބަޔާންތަކާއި ހިލާފަށް ސާބިތުވެއެވެ.

އަޅުގަނޑު އަރިހުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ބިނާ:

54. ދަށު ކޯޓުން މިމައްސަލަ ދަޢުވާގެ ގޮތުން ދީފައިވާ ބަޔާން ނިންމި ގޮތަށް ސަބަބު، މި މައްސަލައިގެ ބަޔާންތައް އަސާސް ކުރެވިފައި ހުރި ގޮތަކުން ތަރުތީބު ނުވާތީ، އަޅުގަނޑު އަރިހުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ބިނާ ބަލާފައި ޤަބޫލުކުރެވޭ ބަޔާން ނުކުރެވި ހަމައެކަނި ބައެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާކަށް ނުވެއެވެ.

55. މިގޮތުން ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޝަރީޢަތުން އަސާސެއްގެ ގޮތުގައި ނަގައިދޭށެވެ. ސަބަބަކީ، އަޅުގަނޑު އަރިހުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ، ހުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޝަރީޢަތަށް ކުރިން ބަޔާންކުރި އެކަން ހުކުމުގައި ބަޔާންކުރިއިރު ބަޔާންތަކާއި ދެކޮޅު ހަމަތަކާއި ޝަރީޢަތުގެ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު ޝަރީޢަތް ބަޔާންކުރުމަށް ބަޔާންކުރިއިރު، ދަށު ކޯޓުން ބަލައިގަނެފައި ހުކުމަށް ދިފާޢުކޮށްފައި ތަރުތީބު ގެންދެވިފައެވެ. ބަޔާންތައް ސާބިތުވި އަދި ހުކުމުގައި ބަޔާންކުރި ބަޔާން، އަޅުގަނޑު އަރިހުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ބަޔާން ބަލާފައި، ޤަބޫލުކުރެވޭ ބަޔާން ނުކުރެވި ހަމައެކަނި ބައެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާކަށް ނުވާތީ، އެފަދަ ބަޔާން ބަލައިގަނެ ސާބިތުކުރުމަށް ބަލާކަށް ނުވެއެވެ.

56. ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ، ފާސިޤަކު ޚަބަރެއް ގެނެސްފިނަމަ، އެކަމެއް ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށް ބަޔާންވެއެވެ. ބަޔާންތަކަށް، އެއްބަޔަކު ނޭނގި ބަޔަކަށް އަނިޔާ ނުވުމަށްޓަކައެވެ.[43] އެކަމުގެ ބަޔާންކުރުމުގައި ވަރަށް

---

[43] سورة الحجرات (6) ވަނަ އާޔަތުގައި.

ހޯދަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތަކީ ހިބައެއްގެ ހިބަޔަށް ނަމާ މަޢުލޫމާތެވެ. ބަލާފައިވާ މަޢުލޫމާތައް ނޫނެވެ. ހަމައެކަނި، އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލު ވުޞޫލުވާ މުޢާމަލާތް ހިބަޔަށް ދިނުމުގައި އަދާކުރެވިން ކަމުގައި ވާނެ ކަމަށް ބުނެވިދާނެ ވުޞޫލުވުން ދީ ހިބަ ބަލާފައި ގޮތުން ދޭތެރޭގައި އޮތުމާ އަސާސީ އުޞޫލުތަކުން އެނގެއެވެ.[44] އެފަދަ ހިބައެއް ޝަރީޢަތުން ގޮތުގެތެރެއިން ސާބިތުކުރުމަކީ ހާލަތާ ދިމާކަމެއް، އެފަދަ އަދާކުރެވޭނެ ގޮތުގެ ސަބަބު އެހެން ގޮތަކުން ކަނޑައަޅާފައި ކަމެކެވެ. އެކަމަށް، ކަނޑައެޅުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ

މަޢުލޫމާތުގައި ކަނޑައެޅި ޤާނޫނީ ކަމެކެވެ.

57. ވީމާ، ތަޙްޤީޤުން ވަކި ވަކިން ދިރާސާކޮށް ހިބަ ބަލާފައި މުޢާމަލާތް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އެފަދަ ހިބައެއް ޖެހޭނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ މަޢުލޫމާތުގައި ގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޢުލޫމާތެވެ. ދައުލަތުން ކަމާ ދާއިރާ ސާބިތުކުރުން ހަމަހަމަ ހައްޤުގެ ގޮތުގައި އަސާސީ އުސޫލު އަސާސީ ޤާނޫނުއަސާސީ ހަމަހަމައި އެކަން ހިބައެއްދީގެން، އެފަދަ ހިބައެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ބާރުގެ އަސްލުކަމެއް ޖެހޭނީ ކަނޑައެޅިފައެވެ.

58. ވަކި ހައްޤަކީ ޝަރީޢަތް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިބަ ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވުމަށް ގޮތް ހަމަހަމަ ހަމަހަމަ ގުޅޭގޮތުން އެހެން ހައްޤުތަކުގެ ބަލަހައްޓާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2022/SC-A/75 ގެ ސިއްރާ[45] ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

59. ވީމާ، އަސާސީ ޙައްޤު އަސާސީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ނަން އަދިވެސް ހިމާޔަތް، އެއީ ޝަރީޢަތުގެ މުޢާމަލާތުގައި ހުރި ދެފަރާތް ޝަރީޢަތް ނުކުތާ ނިންމާފައި ހިނގުމާ ހުއްޓުވާށެވެ؟ މިފަދަ ހިނދެއްގައި، ޢަބްދުﷲ ޢާދަމާ އަދާކުރުމަށް އަސާސީ ޙައްޤު އަސާސީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅި ހިމާޔަތް ކަނޑައެޅި ހިމާޔަތް ދީފައިނުވެއެވެ. ޢަބްދުﷲ ޢާދަމަށް ފުރުޞަތު ދީފައިނުވެއެވެ. އަސާސީ ޙައްޤު އަސާސީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ޒާމިނުވެ ދީފައިނުވެއެވެ.

---

[44] ޝަރީޢަތް ކަނޑައެޅި ހަމަހަމަކަމުގެ ގޮތުން، މުޢާމަލާތުގެ އަސާސީ އުޞޫލުތައް އަސާސީ ޤާނޫނުގެ ފޮތް ސިލްސިލާގައި.

[45] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީ ދ. ފުރުޞަތުދިނުމުގެ ޙައްޤުތަކުގެ ބާބުގެ 43 ވަނަ ނުކުތާގައި.

60. [illegible] [illegible] ޕްރޮޖެކްޓްގައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) ހިއްސާ އޮންނަ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލިބި [illegible] އަދި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ހިއްސާގެ ނިސްބަތަށް، 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ) އަށް ދަށްކުރިނަމަ، ނުވަތަ ނުކުރާނަމަވެސް އެއީވެސް [illegible] ނޫނީ [illegible] [illegible]. އަދި އެގްރީމެންޓްގައި ދިވެހި ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޫނެވެ.

61. ވީމާ، [illegible].

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔު:

62. ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔާއި އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

- ## ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތީން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B7/SHN/(726-2020)/2024/06 ނިންމުން (ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ނިންމި ނިންމުން) ބާތިލުކޮށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 726/Cr-C/2020 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަންގައި، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް